

Screening op dementie bij oudere analfabete migranten

Fahima Ettaher, geschreven als onderdeel van de NHG-Kaderopleiding Ouderengeneeskunde 2014-2015

Vraagstelling Welke meetinstrumenten zijn er voor de oudere analfabete migrant met verdenking op dementie?

Zoekstructuur In Pubmed zijn de zoektermen “dementia”, “illiterate”, “immigrant” en “cross-cultural” gebruikt. In Cochrane Library zijn “dementia” en “cross-cultural” gecombineerd.

Resultaten Pubmed gaf 72 “hits”, er is een selectie gemaakt op bruikbaarheid en relevantie van de artikelen. De Cochrane library toonde geen nieuwe resultaten; er werd geen Cochrane review gevonden.

Bespreking Aprahamian et al, hebben onderzocht in hoeverre de bekende meetinstrumenten bruikbaar zijn voor screening op dementie bij analfabete ouderen in Brazilië (1). De MMSE (Mini- Mental State Examination), CDT (Clock Drawing Test), VF (Verbal Fluency animal category) en de PFAQ (Pfeffer Functional Activities Questionnaire) werden getest, ook in combinatie met elkaar. De studie is cross sectioneel en bestaat uit een studiepoulatie van 66 analfabete ouderen met milde en moderate Alzheimer dementie, de controle groep bestaat uit 40 analfabete ouderen zonder Alzheimer dementie. Alle analfabeten ouderen zijn boven de 65 jaar en hebben geen schoolse vaardigheden. De beste meetinstrumenten bij analfabete ouderen bleken de MMSE en de PFAQ te zijn. De cut-off scores voor de MMSE, VF, CDT en de PFAQ zijn respectievelijk, 17.5, 7.5, 2.5 en 11.5, voor het gebruik in de kliniek worden de cut-off scores naar boven afgerond dus 18, 8, 3 en 12. De meest sensitieve combinatie was de MMSE en de PFAQ (94.1%) en de beste specificiteit was de MMSE en de CDT (89%). Uit dit onderzoek blijkt dat analfabete ouderen met bekende meetinstrumenten gescreend kunnen worden vooral in combinatie met meerdere testen.

Enkele studies (2,3) gaan met name over nieuw ontwikkelde meetinstrumenten dan wel screenings-batterijen (COMT, COST) die vooral bruikbaar zijn in de tweede lijn en/of in eigen land. Dit geldt ook voor de recent ontwikkelde Cross-Culturele Dementie-screening, de CCD in Nederland (4). Andere studies (5,6,7,8) geven aan dat de nieuwe meetinstrumenten (RUDAS, PMIS, CSI-D, PCSI) ook in de eerste lijn gebruikt kunnen worden, maar dat er wel verder onderzoek nodig is om dit te bevestigen.

Conclusie uit studies blijkt dat er meerdere meetinstrumenten zijn ontwikkeld voor dementie bij analfabete ouderen. De meest bruikbare voor de huisarts lijkt de MMSE met andere afkapwaarden, namelijk 18 en de PFAQ, namelijk 12. De combinatie van testen lijkt ook waardevol vooral MMSE gecombineerd met de PFAQ of gecombineerd met de CDT (kloktest). Daarnaast zijn in de tweede lijn ook specifieke meetinstrumenten ontwikkeld voor deze groep ouderen zoals de CCD in Amsterdam.

Betekenis met de steeds groter wordende groep oudere migranten waarvan een groot gedeelte ook analfabeet is, groeit de behoefte naar meetinstrumenten voor dementie die niet afhankelijk zijn van taal, cultuur en opleiding. De bestaande testen met andere afkapwaarden kunnen gebruikt worden en daarnaast zijn er in de tweede lijn ook mogelijkheden voor diagnostiek voor deze specifieke groep patiënten.

Literatuurlijst

1. Arahamian I, Martinelli JE, Cecato J, Sanches Yassuda M. Screening for Alzheimer's Disease among illiterate elderly: accuracy analysis for multiple instruments. *Journal of Alzheimer's Disease* 2011;26:221-229.
2. Kempler D, Teng EL, Taussig M, Dick MB. The common objects memory test (COMT): A simple test with cross-cultural applicability. *JINS* 2010;16:537-545.
3. Babacan-Yildiz G, Isik AT, UR E, Ayedemir E, Ertas C, Cebi M, et al. COST: Cognitive State Test, a brief screening battery of Alzheimer disease in illiterate and literate patients. *Int Psychogeriatrics* 2013;25:3:403-412.
4. Goudsmit M, Parlevliet JL, van Campen JPCM, Schmand B. Diagnosis of dementia in non-western elderly migrants in memory clinics: obstacles and solutions. *Tijdschr Gerontol Geriatr* 2011;42:204-214.
5. Nielsen RT, Andersen BB, Gottrup H, Lützhøft JH, Høgh P, Waldemar G. Validation of the Rowland Universal Dementia Assessment Scale for multicultural screening in Danish memory clinics. *Dement Geriatr Cogn Disord* 2013;36:354-362.
6. Verghese J, Noone ML, Johnson B, Ambrose AF, Wang C, Buschke H, et al. Picture-Based Memory Impairment Screen for Dementia. *J Am Geriatr Soc* 2012;60(11):2116-2120.
7. Prince M, Acosta D, Ferri CP, Guerra M, Huang Y, Jacob KS, et al. A brief dementia screener suitable for use by non-specialist in resource poor settings-the cross cultural derivation and validation of the brief Community Scening Instrument for Dementia. *Int J Geriatr Psychiatry* 2011;26:899-907.
8. Park S, Park Se , Kim M, Jung HY, Choi JS, Park KH, et al. Development and validation of the Pictorial Cognitive Screening Inventory for illiterate people with dementia. *Neuropsychiatric Disease and Treatment* 2014;10:1837-1845.